

Dzień

Pomocza

10 stron
Cena 10 grDRAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEŃSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — — —

REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-60 (nocny). — ADMINISTRACJA: Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70 (kierownik administracji). — FILIA ADMINISTRACJI: Toruń, ulica Szeroka 42 I. piętro, telefon 29-90 — P. K. O. 206.874.

Prezydent Stanów Zjedn. Roosevelt
przeciw bandytyzmowi międzynarodowemu
Stany Zjednoczone porzucają politykę izolacji

Chicago (PAT). Poświęcenie olbrzymiego mostu w Chicago dało prezydentowi Rooseveltowi okazję do wygłoszenia wielkiej mowy politycznej. Prezydent wyraził przekonanie, że Stany Zjednoczone mogą być również przedmiotem napaści, o ile nie będzie położony kres „międzynarodowej anarchii” i wezwwał pokojowo usposobione państwa do wyłączenia wszystkich sił, by na świecie nadal rządziło prawo.

Prezydent Roosevelt podkreślił, że szereg zobowiązań międzynarodowych został ostatnio pogwałcony, m. in. pakt Kelloga oraz t.

zw. układ 9-ciu państw. Bez wypowiedzenia wojny, bez ostrzeżenia, nawet bez prawnych osłonek ludność cywilna jest mordowana masowo. W czasie t. zw. pokoju bombarduje się i zatapia bez uprzedzenia okręty.

Izolacja nie stanowi dla nikogo żadnej ochrony; przy obecnych stosunkach każdy naród, myśląc o swej przyszłości, musi również myśleć o sprawach pozostałego świata.

Mowa Roosevelta jest dla opinii amerykańskiej wielkim wydarzeniem. Prasa podnosi, że nigdy jeszcze żaden prezydent St.

Zjednoczonych nie przemawiał w taki sposób w sprawach międzynarodowych. Przypuszczają naogół, że należy oczekiwać zmiany polityki izolacji St. Zjednoczonych.

Przemówienie prezydenta nadawały wszystkie stacje radiowe w St. Zjedn.

W kołach zbliżonych do Białego Domu twierdzą, iż dokładny tekst przemówienia prez. Roosevelta zostanie przesłany wszystkim przedstawicielom państw obcych w Stanach Zjednoczonych.

Min. Świętosławski
do młodzieży akademickiej

Warszawa. Min. W. R. i O. P. prof. Świętosławski wygłosił wczoraj przez radio przemówienie do młodzieży akademickiej na temat „Spokojna i wytężona praca na uczelniach akademickich koniecznym warunkiem rozwoju Polski”.

Milionowe zamówienie
ministerstwa komunikacji

Chorzów. Fabryka wagonów zakładów przetwórczych huty „Pilsudski” otrzymała z ministerstwa komunikacji zamówienie na 20 wagonów pulmanowskich, wartości około 3 milionów zł.

Poza tym fabryka otrzymała również zamówienie z zarządu m. Warszawy na wykonanie 12-tu wagonów tramwajowych.

Dzisiaj Włochy odpowiadzą
na notę franc.-angielską

London, (Pat). Odpowiedź włoska na notę francusko-angielską oczekiwana jest w dniu dzisiejszym. Wiadomości z Rzymu zdają się wskazywać na to, że nota włoska będzie długim wywodem prawniczym, powołującym się na precedensy. Odpowiedź włoska podkreślić ma lojalność Włoch w stosunku do komitetu nieinterwencyjnego, jako organu zajmującego się stosowaniem w praktyce zasad nieinterwencji. Nota włoska wskaże zapewne również na konieczność przyciągnięcia Niemiec do wszelkich rozmów mocarstw.

Głos z za murów meczetu
Omara nie milknie

Jerozolima. Wielki Mufti, ukrywający się ciągle jeszcze w meczecie Omara, jak donosi Reuter, zwrócił się rzekomo telegraficznie do rządów państw arabskich, informując je o ostatnich zarządzeniach rządu palestyńskiego i prosząc o niezwłoczną interwencję u rządu brytyjskiego w celu „zapewnienia sprawiedliwości Arabom palestyńskim”.

Depesza ta została wysłana do króla Iraku, do króla Hedżasu Ibn Sauda i do Imama Jemenu Jahji. (PAT)

Najdonioślejsze wydarzenie ostatnich dni

Waszyngton. Pierwsze komentarze zarówno urzędowe, jak i półurzędowe, na temat mowy prezydenta Roosevelta, zgodnie uważają, iż mowa ta stanowi najdonioślejsze od dłuższego czasu oświadczenie w sprawie polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych. Jeden z wyższych urzędników departamentu stanu wyraził się: „Dzień ten zapisze się w historii Ameryki i świata, — a senator demokratyczny Peter, członek komisji spraw zagranicznych senatu, oświadczył: Sądzę, iż nadeszła godzina, w której opinia moralna świata powinna zorganizować się i zjednoczyć celem przeciwdziałania bandytyzmowi międzynarodowemu. (PAT).

Ważna jest przez paryskie koła polityczne za wydarzenie o kapitalnym znaczeniu. W Paryżu zwracają uwagę na to, iż od czasu Wilsona żaden prezydent Stanów Zjednoczonych nie podkreślił w tak jasnych słowach solidarności Stanów Zjednoczonych z

resztą świata. Korespondent „Petit Parisien” w depeszy z Nowego Jorku twierdzi, że przemówienie prezydenta miało na celu otwarcie oczu wielu Amerykanom i zwrócenie uwagi opinii publicznej, iż Stanom Zjednoczonym nie udało się pozostać na uboczu w razie wybuchu nowej wojny.

Świat stworzony dla całej ludzkości

Znamienna odpowiedź japońska na mowę
prezydenta Roosevelta

Tokio. Przedstawiciel japońskiego ministerstwa spraw zagranicznych komentując mowę prez. Roosevelta, oświadczył: Świat został stworzony dla całej ludzkości. Trudno jest utrzymać pokój, dopóki nie będzie zniesiony nierówny podział dóbr między narodami. Wszystkie narody uczciwe i pracowite mają prawo być wszędzie i poszukiwać wolności i szczęścia. Jeżeli jednak z jednej strony grupa narodów żyje w pomyślności, jaką zawdzięcza nagromadzonemu bogactwom, a z drugiej strony istnieje grupa narodów uczciwych i pracowitych, której odmawia się podobnie szczęśliwej egzystencji, należy stwierdzić, iż trudno

sobie wyobrazić większą niesprawiedliwość.

Przedstawiciel japońskiego ministerstwa spraw zagranicznych przypomniał, że ludność japońska podwoiła się w ciągu 50-ciu lat a ustawy amerykańskie z roku 1924 nie dopuszczają Japończyków na ziemię amerykańską. Ustawy te sprzeciwiają się naturalnym prawom ludzkości, nad czym ubolewa naród japoński. Pojęcie prawa, jakie posiadają narody zachodnie, nie zgadza się z poglądami, jakie w tej sprawie mają narody wschodnie. Naród japoński domaga się jedynie prawa korzystania ze swobody ruchu.

Pomnik na cześć armii
amerykańskiej w Wersalu

Paryż. Wczoraj o godz. 15-ej odbyło się w Wersalu uroczyste odsłonięcie pomnika wzniesionego drogą składek, ku uczczeniu armii amerykańskiej i jej dowódcy gen. E. Pershinga. W uroczystości wzięli udział prezydent republiki, marszałek Pétain, gen. Pershing, admirał Quepratte, generałowie H. Gouraud i Hirschauer. Przemówienia wygłosili marsz. Pétain, ambasador Stanów Zjedn. Bullitt i gen. Pershing. (PAT).

W sobotę uroczyste otwarcie
portu wiślanego w Płocku

W sobotę 9 bm. odbędzie się uroczyste poświęcenie i otwarcie portu handlowego na Wiśle w Płocku. Otwarcia portu dokona min. kom. Ulrych na pokładzie statku „Kościuszkę” przez przecięcie wstęgi w chwili wyjazdu statku z portu.

Mennica austriacka
wybija pieniądze chińskie

Wiedeń. Na podstawie zamówienia, jakie otrzymała mennica austriacka od rządu chińskiego, rozpoczęto w Wiedniu wybijanie bilonu dla Chin wartości 12 milionów dolarów. Transport zamówionego bilonu wystany będzie do Chin przez Syberię. (PAT).

Władze niemieckie milczą
o przyczynach uwięzienia arystokratki polskiej

Warszawa. Sprawa aresztowania arystokratki polskiej przez urzędników Gestapo i osadzenia jej w więzieniu w Moabitcie nie przestaje budzić ogólnego zainteresowania. Do tej pory wciąż jeszcze nie wiadomo, co było przyczyną aresztowania.

Hr. Wielopolska rzadko wyjeżdżała za granicę, najchętniej przebywając w Warszawie lub w niewielkim majątku męża pod Ostrowiem Lubelskim.

Do Paryża wybrała się w odwiedziny do matki, przebywającej od dłuższego czasu w Paryżu i prowadzącej tam luksusowy pensjonat przy Boulevard St. Michel 95

Hrabina Wielopolska, opuszczając Polskę miała przy sobie zaledwie 200 franków gotówką.

Nikt nie umie wytłumaczyć przyczyn tajemniczego aresztowania. Hr. Wielopolska nie przebywała w ostatnich latach ani razu w Niemczech. Jeżeli wyjeżdżała za granicę, to wyłącznie do swej matki do Paryża.

Zawiadomiona o zaginięciu córki p. Kurzeniecka wyjechała z Paryża do Berlina, nie tam jednak nie mogła zżalić. Przed kilku dniami zrozpaczona matka przybyła do Warszawy i po widzeniu się z hr. Wielopolskim wyjechała z powrotem wczoraj do Berli-

na. Według trudnych do sprawdzenia pogłosek, hrabina padła ofiarą prowokacji.

Gdy pociąg dojeżdżał do Berlina, hr. Wielopolska znajdując się w toalecie podobno zapomniała swą torebkę. Powróciła po nią dopiero po dłuższej chwili.

Z zapomnienia mógł ktoś skorzystać, by wsunąć do torebki obciążający papier.

Władze niemieckie na temat przyczyn aresztowania hrabiny milczą, zaskanijając się koniecznością utrzymania sprawy w tajemnicy wobec nieukończenia śledztwa.

Przed wielkim dniem Wejherowa

Sztandar i broń dla armii od społeczeństwa kaszubskiego

Premier gen. Sławoj-Składkowski i min. Kasprzycki wezmą udział w uroczystości 17 bm.

Jak już donosiliśmy, w dn. 17 bm. odbędzie się w Wejherowie w sposób wysoce uroczysty poświęcenie i wręczenie batalionowi morskemu sztandaru ufundowanego przez społeczeństwo Wejherowa i powiatu morską. Poza tym poświęcony i wręczony wojsku będzie drugi dar ludności kaszubskiej, mianowicie 11 ciężkich karabinów maszynowych. Uroczystość ta dla całej Kaszubszczyzny będzie wielkim świętem zbratania się społeczeństwa z armią.

Na uroczystość 17 bm. zapowiedzieli swój przyjazd do Wejherowa premier gen. Sławoj-Składkowski i min. spraw wojskowych gen. Kasprzycki. Poza tym w uroczystości wezmą udział wojewoda pomorski min. Raczkiewicz, szef kierownictwa Marynarki Wojennej admirał Świrski, inspektor armii gen. Bortnowski, dowódca Okręgu korpusu gen. Thommee i in. Mszę św. polową na

dzieńcu przykoszarowym odprawi ks. biskup Gawlina, który zarazem poświęci sztandar i broń. W imieniu ludności kaszubskiej sztandar wręczy batalionowi burmistrz m. Wejherowa Bolduan. W dalszym ciągu programu przewidziane są defilada, wspólny obiad żołnierski, widowisko plenerowe, zabawy ludowe. Przebieg uroczysto-

ści będzie transmitowany przez Rozgłośnie Pomorską Polskiego Radia.

Wejherowo czyni obecnie gorączkowe przygotowania celem nadania miastu okazałego wyglądu. Samych masztów ze sztandarami stanie w mieście około 200. Przewiduje się także napływ ludności zamiejscowej w liczbie około 30.000.

Zjazd Związku Powstańców Śląskich

Onegdań odbył się w Katowicach doroczny zjazd Związku Powstańców Śląskich, w którego obradach wziął również udział wojewoda dr. Grażyński. Zdjęcie nasze przedstawia moment złożenia wienca przez prezesa Związku sen. Kordeckiego na płycie Nieznanego Powstańca w Katowicach.

Jachty pełnomorskie na dogodnych warunkach

W zrozumieniu znaczenia, jakie posiada dla sportu żeglarskiego szerokie zainteresowanie społeczne, PUFW postanowił przyjąć z pomocą spółkom żeglarskim, które zawiązują się dla zamówienia w kraju jachtów typu popularnego (pełnomorskie jachty turystyczne o 45 m. kw. żagla).

Cena takiego jachtu przy produkcji se ryjnej powinna wynieść ok. 6 tys. zł. Spółki żeglarskie zamierza PUFW premiować w wysokości 10—15 proc. całkowitego kosztu jachtu. Pozostała należność rozłożona byłaby na 12 miesięcznych rat, umożliwiając dzięki temu nabycie jachtu sympatykom żeglarstwa.

Typ seryjny jachtu popularnego budowany jest obecnie w Stoczni jachtowej w Gdyni i poddany będzie próbom jeszcze w ciągu bieżącej jesieni. (Pat.)

„Harnasie“ w Hamburgu

Warszawa. Generalny intendent H. K. Strohm, który w r. 1935 w państwowej operze hamburskiej wystawił „Halkę“, a w roku ubiegłym inscenizował ją w Berlinie, podjął się wystawienia w operze hamburskiej baletu „Harnasie“, co przyrzekł swego czasu Karolowi Szymanowskiemu podczas pobytu swego w Zakopanem. Premiera w Hamburgu odbędzie się w piątek, 12 listopada br.

Od szeregu miesięcy odbywają się już próby „Harnasiów“. Premiera zapowiada się jako doniesłe wydarzenie artystyczne na terenie Niemiec. Opera hamburska ponownie wprowadza na scenę dzieło polskiego kompozytora, jak w ogóle utrzymuje stały kontakt z muzyką polską, wprowadzając polskich kompozytorów do repertuaru, angażując polskich solistów, muzyków i dyrygentów. Generalny intendent Strohm nie szczędzi starań, aby publiczność niemiecką stale zapoznawać z polską muzyką dawną i współczesną.

Kierownictwo artystyczne „Harnasiów“ spoczywa w rękach tych samych artystów, którzy brali udział w wystawieniu „Halki“.

Statek „Jaron“ zmienił nazwę i flagę

Tallin. (Pat.) Tajemniczy statek „Jaron“, który niedawno zniknął z portu gdynskiego, przed paru dniami przebywał w porcie libawskim, a w niedzielę ubiegłą stanął na redzie w Paldiscu. Statek ten, pod flagą grecką, nosi obecnie nazwę „Bena“ i jest przemalowany na czarno. Kapitan oświadczył, że statek znajduje się w drodze do Chin, nie chciał jednak dać bliższych wyjaśnień.

POKOJE

czyste, wygodne, ciche i tanie z wodą bież. i telefonami, blisko Dworca Główn. w Warszawie

W HOTELU ROYAL

ul. Chmielna nr. 31
Kawiarnia Bezpłatny garaż.

Min. Roman o współpracy gospodarczej polsko-estońskiej

Tallin. Min. Roman przyjął wczoraj przedstawicieli prasy estońskiej, którym oświadczył, że bardzo zadowolony jest z zaproszenia rządu zaprzyjaźnionej Estonii, które dało mu możliwość omówienia spraw, interesujących oba państwa. Wymiana handlowa estońsko - polska od dwóch lat wykazuje stały wzrost. „Zgodny jestem z kołami gospodarczymi Estonii — zaznaczył minister — że trzeba znaleźć drogę, aby tendencję tę utrzymać i wzmocnić. W

krótkim czasie swego pobytu w Estonii — mówił minister — stwierdziłem wiele możliwości rozwoju handlu wzajemnego, które postaram się stopniowo realizować.

Rozmowie sprzyjała serdeczna i przyjazna atmosfera, którą zawdzięczać należy gościnności i uprzejmości gospodarzy“. Po przemówieniu min. Roman odpowiadał na pytania dziennikarzy estońskich, informując ich obszernie o życiu gospodarczym Polski.

Min. Roman u prezydenta Estonii

Tallin. Wczoraj w południe prezydent Estonii przyjął na dłuższej audyencji ministra przemysłu i handlu Romana. Następnie minister Roman w towarzystwie posła RP w Tallinie min. Przesmyckiego zwiedził największą fabrykę maszyn „Kruł“.

O godz. 14 prezes Izby handlowej estońskiej Kiviolo Merit podejmował mi-

nistra Romana i towarzyszącego mu dyrektora departamentu morskiego Możdżeńskiego — śniadaniem, na którym byli obecni minister gospodarki Selter, poseł estoński w Warszawie Markus i przedstawiciele kół gospodarczych.

Podczas śniadania prezes Kiviolo Merit wygłosił przemówienie, w którym podkre-

lił bliskie i serdeczne stosunki, łączące Polskę i Estonię oraz wskazał na konieczność dalszego rozwoju wzajemnej współpracy gospodarczej. Mówca wyraził głębokie zadowolenie z przyjazdu min. Romana, przedstawiciela wielkiego, zaprzyjaźnionego mocarstwa wyrażając nadzieję, że jego pobyt przyczyni się do pogłębienia współpracy gospodarczej Polski i Estonii.

W odpowiedzi na powitanie prezesa Merita minister Roman podziękował za niezmiernie serdeczne przyjęcie, jakiego doznał podczas swego pobytu w Estonii oraz za dane mu możliwości wejścia w osobisty kontakt z przedstawicielami życia gospodarczego. Stosunki gospodarcze pomiędzy Estonią a Polską, oświadczył minister od r. 1935 wykazują stały wzrost. Byłoby w wysokim stopniu pożądane, aby obroty handlowe w dalszym ciągu rozwijały się pomysłnie. Ze względu na zbliżoną strukturę obu państw nie należy spodziewać się wyników błyskotliwych, natomiast dążyć należy do rozwoju stopniowego na zdrowych zasadach. Min. Roman wskazał na możliwość współpracy obu państw w drodze wzajemnych usług w zakresie korzystania z drogi morskiej oraz w zakresie tranzytu morskiego przez porty polskiego obszaru celnego, czy to w drodze korzystania z dalekomorskich połączeń portów gdynskiego i gdańskiego, czy też w drodze tranzytu na inne rynki. Min. Roman zaznaczył, że w rozmowach z min. Selterem odniósł wrażenie, że ze strony Estonii poczynione będą starania w kierunku ożywienia współpracy.

Koniecznym jest — zakończył minister — aby sfery handlowe obu stron dążyły do wzajemnego poznania się i rozszerzenia współpracy.

Specjalna szkoła dla dzieci robotników polskich w Estonii

Tallin. W związku z zatrudnieniem robotników polskich w kopalni łupka bitumicznego Kivioli, którzy przybyli do Estonii z licznymi rodzinami, ministerstwo oświecenia uznało za konieczne założenie dla dzieci polskich robotników szkoły powszechnej, której koszty pokryje towarzystwo kopalni.

Nauczyciele dla tej szkoły, sprawozdani będą z Polski. (Pat.)

Katastrofa lotnicza Bron. Hubermana na Sumatrze

4 osoby poniosły śmierć — Sławny skrzypek ocalał

Londyn. Znany skrzypek Bronisław Huberman cudem ocalał gdy samolot linii holenderskiej „KLM“, rozbił się w pobliżu Palembang na wyspie Sumatrze. Huberman wraz ze swoją sekretarką powracali samolotem z Jawy do Europy, po długim tournée koncertowym w Australii i na Jawie. Mo-

tor samolotu nie działał prawidłowo przy lądowaniu, wskutek czego nastąpiło zderzenie, którego ofiarami padło 4 zabitych. Huberman wyszedł z wypadku bez szwanku i uległ tylko ogólnemu wstrząsowi. Również sekretarka Hubermana w wypadku nie ucierpiała. (Pat.)

Policja francuska na tropie zamachowców z pl. Gwiazdy

Paryż. Duże wrażenie w Paryżu wywołało postawienie w stan oskarżenia pod zarzutem brania udziału w zamachach bombowych przy placu Gwiazdy, dwóch Hiszpanów, Juan Sanchez i Jose Martin. Ta decyzja została powzięta przez sędzię śledczego po dłuższym przesłuchiwaniu oskarżonych. Sanchez posiadał przy sobie w chwili aresztowania tajny szyfr i przyznał się, że posługiwał się nim w korespondencji z konsulem hiszpańskim w Genui kpt. Ibanezem, w którego służbie jako tajny agent znajdował się

we Francji od marca r. b. Kpt. Ibanez polecił mu w szczególności śledzenie działalności niektórych osobistości hiszpańskich, przebywających na terytorium francuskim. Przy Martinie znaleziono list, wystosowany do mjr. Fracoso, z którego wynika, iż pozostawał on z nim w ścisłych stosunkach. Drugi dokument, który posiadał przy sobie Martin, jest podobno listem, akredytującym go w pewnej osobistości francuskiej, mającej duży wpływ w kołach politycznych.

